

¡ ROUBARON UN RODABALLO ! UN FEITO REAL QUE INMORTALIZOU ESTE PEIXE

Por: Laureano Mayán Taboada

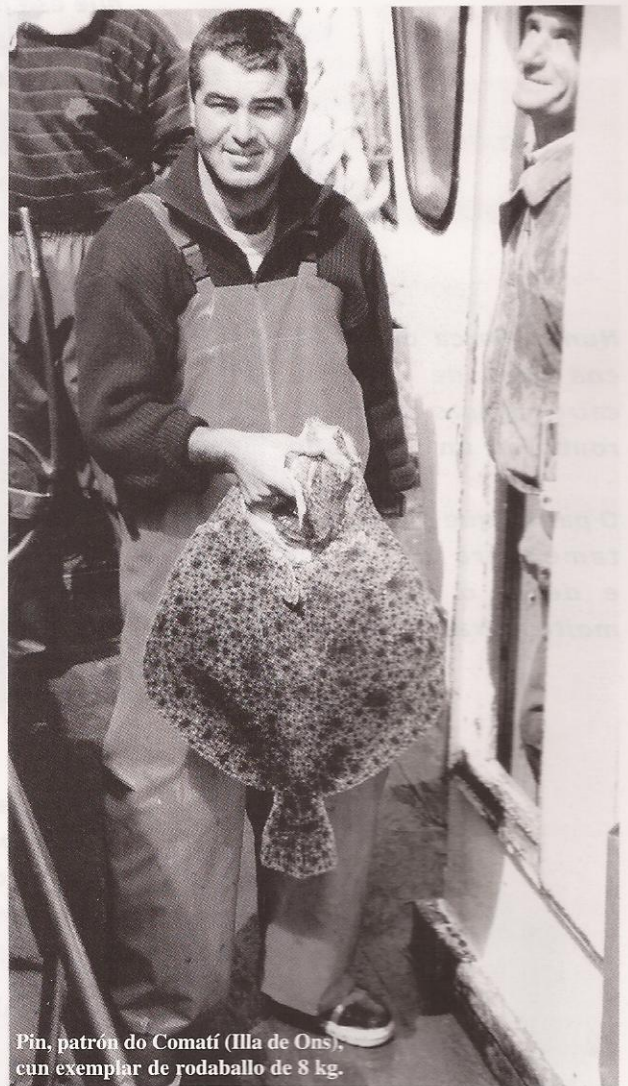
Un corpo aplanado; cabeza pequena, cos ollos no lado esquerdo; unha aleta dorsal tan longa como todo o corpo; unha cola case redonda, e exemplares que poden chegar a alcanzar un metro de ancho... non son características que proporcionaran popularidade ao rodaballo. Máis ben: a súa escaseza, o seu elevado custo, o seu exquisito sabor e... ser o protagonista dun feito, cun principio sen transcendencia e un final insospeitado.

Un feito, real, que quedou plasmado nuns versos, cuxa letra foi modificándose, ben cambiando palabras, ben engadíndoas... posiblemente nun intento de dotar de máis orde ou racionalidade, o acontecido. Perdeuse a súa orixinalidade, pero permanece invariable, ao paso do tempo, non só a música que acompaña a letra (a súa orixe descoñécese ou, ao menos, descoñézoa), senón, tamén, a “obrigada” interpretación naquelas xuntanzas que se consideren enxebres.

Son coñecedor deste feito, a través dunha agradable e simpática muller, que fai poesía de todo o relacionado co mar e o seu entorno, do que se sente profundamente namorada: Josefa Area Moreira, veciña de Marín. O seu pai, Cándido Area, foi o protagonista desta historia que describimos.

O señor Cándido, máis coñecido por “Cándido o Putón”, era patrón dun barco no que a tripulación era da Poboia do Caramiñal e andaban ao mar na Coruña. Un día cando estaban escollendo o peixe que ían logo a vender na lonxa, agocharon un rodaballo debaixo dunha caixa. O patrón, comprobando todo o peixe que viñera no lance, sentiu que algo se batía debaixo da caixa. Levantouna e mirou que era un rodaballo que aínda estaba vivo. - ¡Parece que chamas por min! - foi a súa expresión. Colleuno, e púxoo co outro peixe para que fose vendido no Muro (A Coruña). A noite da venda, o patrón Cándido, preguntoulle ao armador cantos cartos dera o rodaballo, pero o armador díxolle que el non mirara rodaballo ningún. Cándido deduciu que o peixe levouno o vendedor que chamábase Cachirulo, e cando chegou a bordo, díxolle aos mariñeiros: - “oxalá vos deixara ir o rodaballo a vós... ao fin foi roubado en terra”.

Os mariñeiros, á vista de que a cousa xa non tiña solución, tomárono da mellor forma posible, e para recordar con humor este feito, inventaron unha letra que logo se convertería nunha canción tan simpática e alegre, como pegadiza e popular.

Pin, patrón do Comatí (Illa de Ons), cun exemplar de rodaballo de 8 kg.

BAR LONXA

PORTONOVO

Teléf: 986724333

* ALBARIÑO

ESPECIALIDAD

*PESCADITOS

*MARISCOS

EL PUERTO. CÓMODA TERRAZA

*Nun barquiño da Coruña,
nunha caixa de carballo,
catro muchachos da Pobra, ai, ai, ai,
agachan un rodaballo.*

*O patrón que o mandaba,
era un patrón de Marín,
que lle dixo ó rodaballo, ai, ai, ai,
como chamabas por min.*

*E levouno para a proa,
e con moito disimulo,
inda ben chegou a terra, ai, ai, ai,
roubouno o Cachirulo.*

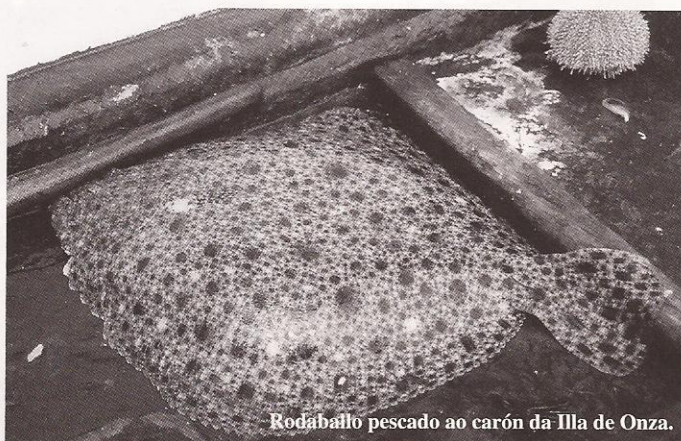
*Alá pola media noite,
ven o patrón a chorar,
roubaron o rodaballo, ai, ai, ai,
que vós queriades roubar.*

*Non teña pena patrón,
que ese peixe é un desgraciado,
que xa naceu co sino, ai, ai, ai,
que tiña que ser roubado.*

Habitualmente, ao menos nestas latitudes, faise uso das seguintes estrofas:

*Nunha barca de Marín,
coa proa de carballo,
catro rapaces da Puebla,
roubaron un rodaballo.*

*O patrón que a mandaba,
tamén era de Marín,
e decía ó rodaballo,
moito miras para min.*

Rodaballo pescado ao carón da Illa de Onza.

*Fórono a vender á lonxa,
e con moito disimulo,
e quen o foi a mercare:
A filla do Cachirulo.*

*Cala esa boca, patrón,
que este peixe é condenado,
porque xa naceu co sino,
que había de ser roubado.*

*Equí acaba a historia
deste peixe, rodaballo,
que por non haber aceite,
houbo que comelo asado.*

Tamén soe ser habitual, intercalar a seguinte estrofa

*Mala chispa te coma,
mala chispa te de,
mala chispa te trague,
ui, ai, e.*

Resulta curioso que acción tan común, como antiga, dera lugar a que unha soa das especies mariñas, se convertera en protagonista exclusivo. Un pensa que xa era o momento de realzar as virtudes e calidades que adornan este peixe que, a diferenza dos demais, sempre dá que falar: vivo, morto ou “desaparecido”.